

प्र.ज.ठोसरे,
मुख्य वनसंरक्षक

Annex - 12

मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) पुणे यांचे कार्यालय.
जुनी पी.एम.टी. इमारत, स्वारगेट, पुणे -३७

अर्ध शासकीय पत्र क्र. कक्ष-३/तांस/३८६ /सन २००५-०६.
पुणे - ४११०३७, दिनांक १३/१०/२००५

विषय - अशासकीय संस्था व स्वाजगी क्षेत्रामार्फत अवनत क्षेत्रावर
वनीकरण..

श्री प्रीकोटेड स्टिल लि. सणसपाडी ता. शिलर.

संदर्भ - आपले कार्यालयाकडील आंग्लभाषेतील अ.शा. पत्र क्र. कक्ष-
१७/एनसी/आरएस/१७९, दिनांक ६.१.२००५

प्रिय १७
१७/१८०८/२

अशासकीय संस्था व स्वाजगी क्षेत्रामार्फत अवनत वनक्षेत्रावर वनीकरण या
कार्यक्रमाबाबतच्या केंद्र शासनाकडील पत्र क्र. ८२१/१६, दिनांक ७ जून, १९९९ अनुषंगाने मार्गदर्शक
सुचना निर्मित करण्यात आल्या होत्या. सदरच्या मार्गदर्शक सुचना प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, म.रा.,
नागपूर यांनी त्यांचेकडील अर्ध शासकीय पत्र क्र. १५/१४, दिनांक २३ जानेवारी, २००२ नुसार या
कार्यालयास पाठविल्या होत्या. सदरच्या पत्रात या योजनेस जास्तीत जास्त प्रसिद्धी देवुन योजना
राबविणेबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्याच्याही सुचना होत्या. याबाबत तत्कालीन वनसंरक्षक,
प्रादेशिक, पुणे यांनी दि. ५/६/२००२ रोजी स्वतः पुणे येथे विषयांकित प्रकरणी सभा घेवुन सदरची
योजना राबविणेकामी सकारात्मक प्रयत्न करण्याच्या सुचना दिल्या होत्या. तसेच विषयांकित प्रकरणी
करीत असलेल्या कार्यवाहीया आढावा घेणेकामी श्री. कन्वरजित सिंह, तत्कालीन मुख्य वनसंरक्षक (घोरण
व तंत्रज्ञान), म.रा., नागपूर यांचे अध्यक्षतोऱ्याली एक समिती गटित केली होती. त्यानुसार
दिनांक १३ व १४ फेब्रुवारी, २००२ रोजी श्री. कन्वरजित सिंह, तत्कालीन मुख्य वनसंरक्षक (घोरण
व तंत्रज्ञान), म.रा., नागपूर यांनी सभा आयोजित करून आढावा घेतला होता. त्यांनी प्रकरणी होत
असलेल्या कार्यवाहीबाबत स्पष्ट नाराजी व्यक्त करून सदर योजना राबविणेकामी विशेष प्रयत्न
करण्याच्या सुचना दिल्या होत्या. त्याअनुषंगाने दिनांक १७ व १८ मे, २००२ रोजी तत्कालीन मा.
मंत्री (वने), म.रा., मुंबई यांनीही वरिष्ठ वनाधिकाऱ्यांची सभा घेवुन वनीकरणासाठी निधी उपलब्ध
नमत्याने, सदरची योजना राबविणेकामी जास्तीत जास्त प्रयत्न करण्याच्या सुचना दिल्या होत्या.
त्याअनुषंगाने विभागीय स्तरावरून केलेल्या प्रयत्नानुसार श्रीप्रिकोटेड स्टिल लि. या संस्थेने योजना
राबविण्यास सहमती दर्शविली. विषयांकित प्रकरणी शासनाकडून करारनामा, व तद्वारा वाबी

A/१८०८/२ K.S.D.
Dekh *[Signature]*

932015

202

याबाबत कोणतेही मार्गदर्शन तथा सुस्पष्ट सुचना नक्षत्रा, त्यामुळे या कार्यालयाचे पत्र क्र. कक्ष-१/तांस/सप्तस/३४०४, दिनांक ३०.१२.२००२ अन्वये (सोबत छायांकित प्रत सहपत्र १ म्हणून सादर करीत आहे.) उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांना सदर संस्था केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार सर्व अटीची पुर्ती करीत असल्यास, त्यांचेशी आपले अधिकार कक्षेत विभागीय स्तरावर त्रिपक्षीय करारनामा करून कराराप्रमाणे प्रस्तावाची अंमलवजावणी त्यांचे जवाबदारीवर व नियंत्रणाखाली करून घेण्यास अनुमती प्रदान करण्यात आलेली होती. त्याअनुंगाने उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेमार्फत क्र. १४५१/३६/३७/२००३, दिनांक २४.४.२००३ अन्वये त्रिपक्षीय करारनामा, श्रीप्रिकोटेड स्टिल लि., व अशासकिय संस्था - श्रीमती मंजुबेन शामलजी अजमेरा ट्रस्ट यांचेमध्ये करण्यात आला. सदरच्या त्रिपक्षीय करारनाम्याची छायांकित प्रत सोबत सहपत्र २ म्हणून सादर करीत आहे.

2.०० कंपनीस कराराद्वारे हस्तांतरीत करण्यात आलेले क्षेत्र हे १९९९ पर्यंत महसूल विभागाच्या ताब्यात होते व दिनांक २४.२.१९९९ रोजी वनविभागाचे ताब्यात आलेले आहे. सदरच्या क्षेत्रावर सन १९९९ पुर्वी वनविभागाचे कोणतेही नियंत्रण नसल्याने, हे क्षेत्र पडीक होते. प्रस्तुत क्षेत्र अत्यंत मुरमाड, काही ठिकाणी मृदू मुडक व कटीण मुडक व अत्यंत अनुत्पादक अशा स्वरूपाचे असे आहे. सदरच्या क्षेत्रशेजारीच, शिल्लर औद्योगिक क्षेत्र आहे. सदरच्ये क्षेत्र सन १९९९ मध्ये वनविभागाच्या ताब्यात येणेवूप्यापासून क्षेत्रातून एक कच्चा रस्ता जात असून, तो वापरात होता, व त्याचा वापर तगार रोड इंडस्ट्रिंज असारेशेशन चे सभासद असलेल्या तीन ते चार संस्थामार्फत कच्चा व पक्का भाल याहूकीसाठी करण्यात येत होता. सदरची जीवीन (अतिक्रमण पिरहीत) वनविभागाचे ताब्यात आल्यानंतर वनविभागामार्फत सदरच्या रस्ता याहूकीसाठी बंद करण्यात आला, त्याबाबत या उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडून प्राप्त झालेल्या छायांकित प्रती सोबत सादर करण्यात येत आहेत. (सहपत्र ३ ते C). यातील एका कंपनीचे प्रतिनिधी श्री. प्रविण संघर्षी यांनी उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचे विरोधात रस्ता वापरास अनुमती देत नसलेमुळे पुणे येथील सिळील कोटीत केस क्र. १०५९/२००५ नुसार दावा दाखल केलेला आहे.

3.०० आपण निर्देशित केलेनुसार मी दिनांक २७.९.२००५ रोजी प्रस्तुत प्रकरणातील हस्तांतरीत करण्यात आलेल्या, जुन्नर वनविभागातील शिल्लर वनक्षेत्रात असलेल्या मी. कोरेगाव भिमा येथील गट क्र. ६७४ ते ६७९ मधील ३५ हेक्टर वनक्षेत्राची पाहणी केली. सदर करारनाम्यातील मी. कोरेगाव भिमा येथील १०२.०७ हेक्टर वनक्षेत्र हे संद अ, व, क अशा तीन भागात विभागलेले आहे. यापैकी संद व मधील तनक्षेत्र प्रकरणातील वरीकरण कामासाठी हस्तांतरीत करण्यात आलेला आहे. सदर संद व मधील पाहणीच्या वेळी उपवनसंरक्षक, जुन्नर, सहा. वनसंरक्षक, व इतर क्षेत्रीय अधिकारी तसेच कर्मचारी उपस्थित होते. या क्षेत्रीय पाहणीचे अनुंगाने, उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांनी त्यांचेकडील पत्र क्र. कक्ष-५/जीवीन/१७९, दिनांक २९.९.२००५ अन्वये या कार्यालयास सविस्तर अहवाल सादर केलेला आहे. सदर पत्राची प्रत सोबत सहपत्र १ म्हणून जोडून सादर केली आहे. उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांनी सादर केलेला अहवाल अणि मी केलेली क्षेत्रीय पाहणी याचे अनुंगाने, आढळून आलेल्या बाबी, सातीलप्रमाणे आहेत.

A+/-100% 15.8

४.०० सदरचे क्षेत्र वनविभागाचे ताब्यात आल्यानंतर विभागामार्फत व संबंधित कंपनीमार्फत करण्यात आलेल्या उपचार कामाचा व रोपवनाचा तपशिल पुढीलप्रमाणे आहे.

४.१ माझे पाहणीचे वेळी श्रीप्रिकोटेड स्टिल लि. यांचे रोपवनासाठी नियुक्ता केलेले प्रतिनिधी श्री. मारुती आवळे यांची भेट झाली. कंपनीने त्यांचे मदतीस २० ते २५ मजुर दिलेले असुन त्यांचेमार्फत करारांतर्गत हस्तांतरीत करण्यात आलेल्या वनजमीनीवर रोपे लावणे, आठे करणे, रोपांना पाणी देणे, औषधे व किटकनाशकांची रोपांवर फवारणी करणे, वेणणी करणे, रोपांचे संरक्षण करणे तसेच रोपांची सरळ वाढ होण्याचे दृष्टीकोनातून वेळोवेळी वेळवायाकड्या वाढलेल्या फांद्यांची छाटणी करणे (Trimming) इ. कामे करण्यात येत आहेत / आलेली आहेत. कंपनीने रोपवनाच्या संरक्षणाच्या दृष्टीकोनातून काटेरी तारेचे कुपणही घातलेले आहे.

४.२ सन १९९९ मध्ये महसुल विभागाकडून ताब्यात घेताना, प्रस्तुत क्षेत्र अत्यंत अनुपादक असल्याने त्यात वृक्ष लागवड न करता सन २००० मध्ये कृत्रिम पुर्वनिर्माती योजनेअंतर्गत ३० हेक्टर वनक्षेत्रावर एकुण ३१२५० र.मी. जलशोधक चर स्रोदार्ड्याचे काम (WAT) कसन त्यावर बी पेरणी करण्यात आलेली होती.

४.३ सदरचे क्षेत्रात जेथे थोडीफार मातीची स्रोती आहे, अशा टिकाणी काही प्रमाणात हिवर, सुवाभुळ (वाजुच्या क्षेत्रातील जुन्या झाडांपासून वायामुळे बी पडून निर्माण झालेले), बाभुळ, तरवड, बोर इ. प्रजातीचा नैसर्गिक झाडोरा आढळला. सन २००० मध्ये करण्यात आलेल्या बी पेरणीपासून निम, बाभुळ, ग्लेरिसिडीया, शिरस, शिसू, और इ. प्रजातीची रोपे उगवती असुन त्यांची वाढ झालेली आढळले.

४.४ कंपनीने सदरच्या क्षेत्रात मोकळ्या राहिलेल्या व प्रामुख्याने उजाड जागेवर पिपळ, वड, साग, गुलमोहर, कवठ, चिंच, आवळा, वेल इ. रोपांची लागवड केलेली असुन रोपे चांगल्या प्रमाणात वाढली असल्याचे दिसुन आले. तसेच कंपनीने प्रामुख्याने चिंच प्रजातीच्या वीवांची पेरणी केलेली असुन त्यापासुनही रोपे उगवली असल्याचे आढळले. तसेच रस्त्याच्या दोन्ही वाजुस पास प्रजातीच्या वृक्षांची लागवड करण्यात आलेली आहे. सोबत वनक्षेत्रावर दिनांक २५.९.२००५ रोजी अस्तित्वात असलेल्या झाडोच्यावतची सद्यस्थिती दर्शविणारा तक्ता (सहपत्र ३०) व लायापिंत्रे सोबत सादर करीत आहे.

४.५ क्षेत्राचे तपासणीचे वेळी एक चीथरा बांधला असल्याचे निर्दर्शनास आले. विचारणा केली असता, सदरचा चीथरा कंपनीने जाहिरात फलक उभारण्यासाठी तयार केला असल्याचे समजले. ह्या बाबत या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक कथ-३/तांस/२३८९, दि. १०/१०/२००५ अन्वये उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडून अहवाल मागविण्यात आला असून, सदरचा अहवाल प्राप्त होताच त्यानुसार आपले कायलियास अवगत करण्याची तजवीज ठेवली आहे.

Affid

I.C.S. Joshi

५.०० आपण आपले उपरोक्त संदर्भात पत्रात सुधित केलेनुसार सदरच्या क्षेत्रातील रस्त्याबाबत विचारणा केलेली असुन त्याबाबतचा मुद्देनिहाय अहवाल पुढीलप्रमाणे आहे.

५.१ विचारातीत रस्त्यावरुन माझे पाहणीचे वेळी दुचाकी, तीनचाकी तसेच हलवया चारचाकी वाहनांची वाहतूक चालू असल्याचे निर्दर्शनास आले. अबजड वाहनांची वाहतूक होत असल्याचे पाहणीचे वेळी दिसुन आले नाही. सदरच्या क्षेत्रात ह्यापुढे अवैध प्रकार होतु नये याकरीता तेथे वनरक्षक दिवसभर हजर असतो. तसेच संबंधित वनपालही दिवसातुन एक ते दोन वेळेस सदरच्या क्षेत्राची फिरती करीत असतो असे समजले. डिग्रजवाडी ग्रामस्थ, तसेच तेथील कंपन्यांकडून जवळचे पोहोच क्षेत्र म्हणून व पड असल्याने अधिकृत वहिवाट करत आलेले आहेत. याच वहिवाटीचा कंपनीने तपासणी रस्ता म्हणून तीन मीटर रुंदीचा रस्ता प्रस्तावित केलेला होता. तथापि, वनविभागामार्फत करण्यात आलेल्या उपचार कामांचे वेळी सदर रस्त्याचा वापर वनविभागामार्फत करण्यात आला होता. तसेच संस्थेमार्फत रोपांना पाणी देण्यासाठी, रोपवनाच्या देखभालीसाठी वाहनांची वाहतूक झालेली असल्याने सदरच्या रस्त्याची रुंदी वाढली गेली असल्याचे उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांनी त्यांचे कार्यालयाकडील पत्र क्र. ब/कड्य-५/जमीन/१९७९, दि. २९/०९/२००५ अन्वये या कार्यालयास सादर केलेल्या अहवालामध्ये नमुद केले आहे. सदरचा रस्ता हा सिंमेंट पिलर व चर खोदून तीन मीटर रुंदीपर्यंत सिमीत करण्यात आलेली आहे. सोबत त्याची छायाचिन्हे सादर करण्यात येत आहेत.

५.२ तसेच सदरचे क्षेत्रात कंपनीने रोपवनासाठी आवश्यक असलेले साहित्य तेवण्यासाठी एका पवयया रोडचे वांगकाम केल्याचे निर्दर्शनास आले. तथापि, उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांनी दिनांक २७.३.२००५ रोजी सदरची रोड ताब्यात घेतली असुन त्यात वनरक्षक, करंदी नाका स्थापन केलेला आहे.

५.०० तसेच आपले पत्रात सदरच्या कंपनीने त्यांचेकडील राडारोडा वनक्षेत्रात टाकला आहे किंवा काय? याबाबत अहवाल सादर करणेबाबत सुधित केलेले आहे. त्याबाबतचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

५.३ कंपनीने हस्तांतरीत क्षेत्रामध्ये वनक्षेत्राबाहेर दगड आणुन टाकला असुन त्याचा वापर वन विकासाच्या कामाच्या दृष्टीने वांगलेल्या दोन माती वंद्या-याच्या पिरिंगसाठी करण्यात आला आहे. यातील काही दगड अजूनही क्षेत्रात पडलेले दिसुन येतात. हा दगडांचा प्रस्तावित बांधाचे पिरिंगसाठी वापर करण्यात येणार असल्याचेही समजले.

५.२ तब्ब्याच्या भरावावर दगडाचे पिरिंग करून त्यावर घायपात व कोरफड कंदोरी लागवड केली आहे. सदरच्या दोन्ही वंद्यायात पाणी साठले आहे. तार कंपाऊडमुळे सदर क्षेत्रामध्ये अनाधिकृत चराईस आल्या वसल्याने गवताची वाढ चांगली झाली

१०९/१८
१५५

आहे. तसेच जलसंधारणाच्या कामांमुळे परिसरातील जलस्तर घाढला असून, त्यामुळे अत्यंत अनुत्पादक जमीनीवरही हिरवळ पहावयास मिळत आहे. सोबत लायाचित्रे सादर करीत आहे.

७.०० आपले पत्रातील परिच्छेद क्र. ६ नुसार सदरचा करानामा ३० वर्षांसाठीच करण्यात आला किंवा कसे याबाबत विचारणा करण्यात आलेली आहे. त्याबाबतचा तपशिल पुढीलप्रमाणे

७.३ दिनांक २४ एप्रिल, २००३ रोजी करण्यात आलेला श्रिपटीय करारनामा हा करारनाम्यातील परिच्छेद क्र. ३ नुसार दिनांक ३.४.२००३ पासून १० वर्षांसाठी करण्यात आलेला होता. सोबत करारनाम्याची लायाकित प्रत सादर करण्यात येत आहे. (सहपत्र ४)। त्यामुळे सदर कंपनी अनिश्चित कालावधीसाठी सदरच्या वनजमीनीवर त्यांचा हक्क सांगणार नाही असे उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचे अहवालावरून स्पष्ट होते.

७.२ तसेच शासन पत्र क्र. एफएलडी-१२०२/प्र.क्र. १६८/फ-१०, दिनांक २५.५.२००४ अन्वये शासनाने कोल्हापूर मधील वारणा उद्योग समुद्राने केलेल्या कराराच्या धर्तीवर या योजनेअंतर्गत करारनामा करणेबाबत आदेश निर्गमित केले आहेत. त्याअनुरंगाने उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडून प्राप्त झालेला (७ वर्षांसाठीचा), वारणा उद्योग समुद्राच्या धर्तीवरील प्रारूप श्रिपटीय करारनामा आपलेकडे या कार्यालयाचे पत्र क्र. कक्ष-३/तांस/१२४, दिनांक ७.५.२००५ अन्वये पुढील कार्यवाहीसव मुळ्य वनसंरक्षक व केंद्रस्थ अधिकारी, म.रा., नागपूर यांचेकडे सादर करण्यात आला आहे. सोबत सदरच्या पत्राची लायाकित प्रत सहपत्र १९ म्हणून सादर करीत आहे.

७.३ श्रीप्रिकोटेड स्टिल लि., सणसवाडी यांनी प्रस्तुत वनजमीनीवर शेडचे बांधकाम, रस्त्याचा वापर व विकसन आरास्ट्राईस मंजुरी न घेता काम चालू करणे, या चाचांचा अवलंब करून करारनाम्यातील अट क्र. ५६ व अट क्र. ७ चा भंग केलेला असल्याने, उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांनी संबंधित कंपनीस त्याचेशी केलेला करारनामा रद का करण्यात येपु नये, अशा स्पृलपाची नोटीस उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडील क्रमांक १/कक्ष-५/जमीन/१२६८, दि. २६.०९.२००५ अन्वये बजापलेली असून, संखेकडून स्पष्टीकरण १५ दिवसात मागाविण्यात आलेले आहे. त्यांचेकडून स्पष्टीकरण प्राप्त होताय त्याअनुरंगाने अहवाल सादर करण्याची तजवीज टेवली आहे. तसेच केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचना क्र. ६ मध्ये 'स्थानिक प्रजारांच्या उक्तांची लागवड करावी' असे नमुद असतानाही पाम जातीच्या वृक्षांची लागवड कंपनीने केलेली असून परिच्छेद क्र. ४.५ मध्ये नमुद केले प्रमाणे एक चौथांशी बांधण्यात आलेला आहे. ह्या बाबत या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक कक्ष-३/तांस/१२८९, दि. १०/१०/२००५ अन्वये उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडून अहवाल मागाविण्यात आला असून, सदरचा अहवाल प्राप्त होताच त्यानुसार आपले कार्यालयासु अवगत करण्याची तजवीज टेवली आहे.

A.H.D
I.C.S.I.
Deputy Officer

Principal
Forest Officer of Forests.

95/AB34 (498)

७.४ सदरची कामे कोणत्या कालावधीत झाली व त्यास वेळीच प्रतिबंध का केला नाही, याद्वारा उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांता या कार्यालयाचे पत्र प्र. फक्त-३/तोस/२३८९, दिनांक १०.१०.२००५ अनुये विचारणा करण्यात आलेली आहे. उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडून अहवाल प्राप्त होताच सादर करण्याची तजवीज ठेवीत आहे.

८.०० आपण उपरोक्त संदर्भीत पत्रात सुनिधत केलेनुसार संबंधित कंपनीची संस्था नोंदणी व ट्रस्टीडची छायांकित प्रत सोबत सादर केली आहे. (सहपत्र - १३). तसेच फर्म नोंदणी व पार्टनरशिप डीड संबंधिताकडून प्राप्त करून घेण्यात येत असून, ते या कार्यालयास प्राप्त होताच सादर करण्याची तजवीज ठेवली आहे.

९.०० वरील सर्व वस्तुस्थितीचा विचार करता, तत्कालीन उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेकडून वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० चा भंग झाला नसल्याचे स्पष्ट होत आहे. वास्तविक केंद्र शासनाने वनीकरणासाठी असलेल्या निधीचा आपुरेणा / कमतरता या बाबीमुळे वनीकरणाचे उद्दिष्ट साध्य होत नसल्याने, सदरची योजना राबविणेबाबत मार्गदर्शक सूचना निर्मित केल्या आहेत. त्याअनुरुंगाने तत्कालीन प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, मा. मंत्री (वने), महाराष्ट्र राज्य यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सुचना, अर्ध शासकिय पत्र, स्मरणपत्रे या आधारानेच सदरचा विपक्षीय करारनामा करण्यात आलेला आहे. ज्या जमीनीवर गवत मुळा उगवत नव्हते अशा प्रकारच्या अत्यंत अनुत्पादक जमीनीवरही सध्या झाडोरा अस्तित्वात असून, हिरवळ दिसून येते, त्यामुळे प्रकरणी सदरच्या कंपनीचा यात काही वेगळा इटीकोन (vested interest) असेल, असे खाचितच घाट नाही त्यामुळे विषयांकित प्रकरणी तत्कालीन उपवनसंरक्षक, जुन्नर यांचेवर आरोपपत्र दाखल केले गेल्यास, याजगी संस्थांमध्ये व वनचिभागातही योजना राबविणेबाबत प्रतिकुल संदेश जावू शकतो, असे मत आहे.

प्रकरणी शासनाकडून या कार्यालयास नस्ती / अहवाल सादर करणेबाबत सुनिधत करण्यात आलेले आहे. तथापि, शासनास नस्ती / अहवाल सादर करण्यात आलेला नाही. सदरचा अहवाल आपणाकडे दोन प्रतीत सादर करण्यात येत आहे. कृपया आपले मार्फत सदरचा अहवाल शासनास सादर होणेस विनंती आहे.

आपले अवलोकनार्थ तथा पुढील योग्य त्या कार्यवाहीस्तव सविनय सादर.

आपला

प्र. नं. ३८५२

(प्र. ज. ठोसरे)

श्री ज.ना. सवसेना
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक,
महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

Affid

15. 1.

Officer

Principal Conservator of Forests,
Maharashtra State, Nagpur